

УДК: 612.143 : 612.66]-053.81.

## **ПОШИРЕНІСТЬ ДЕЯКИХ ФАКТОРІВ РИЗИКУ АРТЕРІАЛЬНОЇ ГІПЕРТЕНЗІЇ В МОЛОДИХ ОСІБ.**

*Папінко І.Я., Горбань Л.І., Ясіновський О.Б.*

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені  
І.Я. Горбачевського МОЗ України»  
м. Тернопіль, Україна

Серцево-судинні захворювання, у тому числі артеріальна гіпертензія (АГ), зараз є однією з найбільш важливих медико-соціальних проблем у багатьох країнах світу, тому що ця патологія залишається основною причиною високої смертності населення. Дані багатьох досліджень свідчать про взаємозв'язок поширеності АГ з наявністю факторів ризику. До них відносяться чинники, які не можна змінити, та фактори, які піддаються корекції. Перша група чинників може використовуватися для прогнозування виникнення та прогресування захворювання, а друга для проведення профілактичних заходів. Прогнозування АГ у молодому віці має велике значення для запобігання стабілізації та прогресуванню захворювання, формуванню його тяжких ускладнень.

Більшість авторів патогенетичних механізмів АГ вважають, що важливим компонентом, що призводить до розвитку АГ, є психоемоційний стрес. Однак, у великій мірі, дія стресора буде залежати від особистісних особливостей людини. Також важливими чинниками розвитку АГ є спадкова схильність, спосіб життя та надмірна вага тіла.

**Метою нашої роботи** було вивчення поширеності АГ та факторів ризику розвитку АГ у молодих осіб віком 18-22 роки.

**Матеріал та методи дослідження** Нами було обстежено 86 осіб віком 18-22 роки, 65 – жіночої статі, 21 – чоловічої. Кожному обстежуваному вимірювали артеріальний тиск (АТ) за методом Короткова, визначали індекс маси тіла, за анкетною встановлювали наявність АГ в найближчих родичів.

Для визначення акцентуацій особистості використовували опитувальник Шмішека, який складався із 10 шкал і 88 запитань відповідно до 10 виділених К. Леонгардом типів. Наявність акцентуацій встановлювали тоді, коли сума балів була вищою 19.

**Результати роботи** Нами встановлено, що виражені акцентуйовані риси особистості спостерігалися у 21 обстежуваного (24,4 %), наявність АГ у родичів виявлено у 40 осіб (46, 5 %). Підвищений АТ встановлено у 8 обстежуваних (9,3 %). Перевищення ваги тіла виявлено у 15 осіб (17,4 %).

Більшість обстежених з акцентуйованими рисами особистості, мали екзальтований тип (52,4 %), 23,8 % – мали гіпертимний, по 9,5 % – емотивний і дистемічний типи і у 4,8 % – педантичний. Серед осіб з екзальтованим типом, підвищений АТ мали 63, 6 %, спадковість за АГ – 90,9 %, а перевищення ваги тіла 72,7 %. При наявності гіпертимного типу підвищений АТ мало 20 %, спадковість за АГ – 100 %, надмірну вагу – 80 %. Для емотивного і дистемічного типів, характерним було відсутність осіб з підвищеним АТ і надмірною вагою тіла, однак у них було встановлено наявність спадковості за АГ. В особи з педантичним типом акцентуації інших факторів ризику АГ не виявлено. Таким чином, серед осіб з акцентуйованими рисами особистості, підвищений АТ встановлено у 38,1 %, надмірна вага у 57,1 %, наявність АГ у родичів виявлено у 57,1 %. У осіб з підвищеним АТ, надлишкова вага тіла, спадковість за АГ і акцентуація особистості були у 100 %. Серед молодих осіб без ознак акцентуації, тільки у 4,6 % обстежених мали надмірну вагу, у 32,5 – родичі мають АГ. При цьому у них не встановлено жодного обстежуваного з підвищеним АТ.

**Висновок** Таким чином, поширеність артеріальної гіпертензії у молодих осіб тісно пов'язана як з особистісними характеристиками (особливо при наявності екзальтованого і гіпертимного типів акцентуації), так і з спадковістю та надлишковою вагою тіла. Акцентуації особистості є тим фоном, при якому наявність інших факторів ризику АГ різко збільшує ймовірність розвитку патології.